

10. maj 2010

Sagsnr.: 2010-66116
Dok.nr.: 2010-316875

Indkomne hørings svar til forslag til koncept for aktivitetstilbud – Aktiv hele Livet

1. Indre By Lokaludvalg

Indre By Lokaludvalg har i sit møde den 8. april 2010 taget stilling til sagen:

Lokaludvalgets holdning

Sammenfattende mener Indre By Lokaludvalg, at tilbud til ældre skal udformes ud fra grundlæggende opfattelser:

- Ældre er vidt forskellige – uanset tilsyneladende ligheder i visse fysiske henseender
- Ældre har individuelle ønsker om (og ret til) selv at træffe afgørelser om eget liv og livsindhold, herunder valg af samværs personer
- Kommunen skal tage hensyn til og kompensere for de fysiske og psykiske funktionstab, som høj alder og forskellige lidelser og handicap i varierende grad og på forskellige måder kan bevirke
- Kommunen skal give den enkelte ældre mulighed til at engagere sig og udfolde sig i overensstemmelse med lyster og behov.

Det foreliggende oplæg imødekommer dette et langt stykke hen ad vejen, men der er udfordringer, som ikke løses:

1. Der tages ikke direkte stilling til, at de fleste ældre vil miste flere og flere færdigheder og således akkumulere et stigende behov for støtteforanstaltninger uden nødvendigvis at skulle skifte fysisk og socialt miljø. Desuagtet vil de fortsat have interesser som hidtil, ligesom deres behov for fællesskab med andre, de føler sig på bølgelængde med, ikke mindskes. Det vil øge behovet for støtte til kontakt og samvær med nye bekendtskaber.
2. Forslaget lægger op til en sortering af ældre mennesker efter deres fysiske funktionsevne, f.eks. hvor selvhjulpne de er, og om de kan forlade deres eget hjem. Imidlertid er fysiske funktionsevner ikke det eneste afgørende for behovet for støtte. Ens psykiske tilstand, samt hvilke aktiviteter, man gerne vil tage del i, er også afgørende faktorer. Vi foreslår, at man bløder op og lader forebyggende tilbud og tilbud om vedligeholdende aktiviteter foregå samme sted, således at man kommer omkring den skarpe opdeling efter fysisk funktionsevne. Fleksible løsninger, der tilgodeser at forskellighed kan indebære fordele, bør være mulige.
3. Tilsyneladende har man i planerne ikke forholdt sig til grupperne af danskere med anden etnicitet, sprog, kultur og religion.
4. Dagshjem er et aktivitetstilbud til svækkede (f.eks. demente) ældre, der fortsat er hjemmeboende og bor sammen med en normalt fungerende, jævnaldrende ægtefælle, som har brug for aflastning en del af dagtimerne. Dette tilbud er ikke omtalt i oplægget.
5. Det fremgår ikke umiddelbart af materialet, hvilke muligheder der er for at give alle, som ønsker det, tilbud om aktiviteter uden for hjemmet. Målet må være, at fysiske og

Ældrestaben

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
35 30 35 30

Direkte telefon
35 30 35 15

E-mail
Q645@suf.kk.dk

www.kk.dk

praktiske problemer løses, så der bliver adgang for alle til de tilbud, der udbydes.

6. Alderskriteriet, 65 år, kan afskære ældre mennesker, f.eks. efterlønnere, for at få adgang til aktivitetstilbud til ældre, som måske netop var attraktive for dem. Det kan også afskære f.eks. midaldrende borgere med funktionstab på forskellige områder (handicappede) fra at få et lokalt tilbud, som måske kunne være mere relevant end et tilbud sammen med andre (yngre eller midaldrende) funktionshæmmede. Lokaludvalget mener derfor, at der bør være muligt at dispensere fra alderskriteriet, så der tages hensyn til de nævnte befolkningsgrupper.
7. På listerne over de aktivitetstilbud savnes "Individuelle dialoger (samtaler)" med udgangspunkt i den enkelte ældres særlige interesser og baggrund.
8. Ordet "Aktivitet" bør dække alle selvvalgte aktiviteter – også fysisk og mental "træning".
9. "Træning" bør være selvmotiveret, for at det kan have en effekt. Det er den enkelte ældres motivation, der er drivkraften. I ordet "træning" bør således ikke lægges et *krav* om fysisk aktivitet.

Borgerdialog

Lokaludvalget har været i kontakt med Ældrerådet om sagen, som selv sender et høringssvar ind. Endvidere vil lokaludvalget orientere om tiltaget på sin hjemmeside og i Cityavisen med henblik på at give offentligheden og især de ældre borgere og deres pårørende mulighed for at kommentere på sagen. De kommentarer, lokaludvalget måtte modtage, vil blive sendt til Ældrestaben inden høringsfristen.

Med venlig hilsen

Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab.

2. Østerbro Lokaludvalg

Østerbro Lokaludvalg finder, at der er mange gode tiltag i koncept for aktivitetstilbud til ældre borgere i København, "Aktiv hele livet".

I følgebrevet af 26. marts 2010, står, at *Målet med det nye koncept "Aktiv hele livet" er at skabe et tilbud, der fremadrettet imødekommer både ønsker og behov hos den kommende ældrebefolkning – og har stort fokus på aktivitet og forebyggelse samt understøttelse af sociale relationer.*

Det fremgår ikke klart af konceptet hvorvidt det udelukkende er rettet mod en videreudvikling af dagtilbud til de svageste af de ældre, i så fald bør det fremgå tydeligere af konceptets overskrift.

Lokaludvalget vil derfor gerne gøre opmærksom på, at der til de mange selvhjulpne aktive ældre er brug for nogle utraditionelle løsninger, der i større omfang inddrager frivillige foreninger og grupper, hvilket ikke er tilstrækkeligt beskrevet i det nuværende grundlag.

- Samarbejdet med de mange frivillige idrætsorganisationer er vigtigt. Er der f. eks. brug for bedre lokaler eller bare lokaler til ældres idrætsudøvelse i dagtimerne, herunder i weekenden?
- Har de mange idrætsforeninger brug for en håndsrækning for at

kunne etablere tilbud, der fastholder og tiltrækker ældre medlemmer?

- Ønskeligt, at Københavns Kommune aktivt arbejder for, at de ældre sikres en repræsentation i Idrættens tænketank, der blev oprettet for et par år siden.
- Københavns Kommune skal udvikle årlige stævner for ældre evt. i samarbejde med de frivillige idrætsorganisationer.
- København skal arbejde for at udvikle disse stævner regionalt, nationalt og internationalt (meget gerne med EU-støtte) _
- De ældre skal tilbydes økonomisk støtte i lighed med støtten til børn og unge.
- Der bør fastsættes regler for hvorledes borgerne orienteres om de aktuelle tilbud, navnlig at der sikres kontakt til de borgere kommunen ikke i forvejen har kontakt med.

Med venlig hilsen

Torkil Groving Jan Due

ff. Østerbro Lokaludvalg ff. Fagudvalget sundhed og omsorg

3. Ældrerådene i København

Ældrerådene er anmodet om en udtalelse om et medsendt forslag til "videreudvikling af dagtilbud".

Medarbejdere fra Sundheds- og Omsorgsforvaltningen gennemgik på et møde den 14. april 2010 sagen for rådernes Omsorgsudvalg, Sundhedsudvalg samt Forretningsudvalget.

Efterfølgende, samt på et ekstraordinært møde i Formandsgruppen i dag, blev sagen indgående drøftet, og rådene har herefter følgende bemærkninger:

Vedr. dagtilbud.

- Man hilser med tilfredshed, at der nu er taget initiativ til en modernisering af de tilbud, der hidtil har været på dette område, og som også rådene har fundet utidssvarende
- Man er bekendt med den demografiske udvikling, hvilket i sig selv, alt andet lige, medfører en mindre søgning til pladserne på området, men man har den klare opfattelse, at der herudover i de senere år øjensynligt fra forvaltningens side har været en vigende interesse for at få fyldt de eksisterende pladser op, og man ser her en væsentlig baggrund for den foreslåede besparelse som følge af manglende udnyttelse af den eksisterende kapacitet
- Da de nye aktivitetscentre skal danne udgangspunkt for den videre udvikling på området, har det stor interesse at kende disse centres adresser, hvilket ikke fremgår af materialet

Vedr. § 79-området

- Det blev af forvaltningen på mødet den 14. april 2010 oplyst, at § 79-området ikke er berørt af ændringerne på dagtilbudsområdet, men rådene kan konstatere, at dette område ikke desto mindre indtager en central rolle i sagsbeskrivelsen
- Det fremgår, at aktivitetscentrene skal kunne henvise til de klubber m.v., der får tilskud efter § 79, men tilbudene i lokalområderne til de ældre er langt mere mangfoldige end de relativt få klubber m.v., der får tilskud efter § 79, hvorfor

Side 4 af 28

rådene forventer, at centrene også har et bredt kendskab til disse

- Opmærksomheden henledes på, at det fra kommunens side er en betingelse, at der kræves kontingentbetaling ved medlemskab af en klub, og den betingelse må en "henvist" borger være indstillet på at opfylde, såfremt man ønsker at deltage i den konkrete klubs tilbud
- Klubberne har hidtil udelukkende bestået af medlemmer, der helt objektivt og ud fra lokalkendskab m.v. har valgt at melde sig ind i en klub, og der vil med "henviste" medlemmer være en risiko for, at den harmoni, der hidtil har været i en klub ikke længere vil være til stede i samme omfang som nu
- Såfremt en klub skal være forpligtet til at tage "henviste" borgere må det fremgå af det materiale, der foreligger omkring ansøgninger og betingelser vedr. tilskud til etablering af klubber m.v.
- Rådene har fået kendskab til sammensætningen af de lokale udvalg – bestående af repræsentanterne for klubberne i lokalområderne – som eksisterer på området, og mener der i høj grad er brug for en demokratisering, ligesom disse udvalg skal være langt mere repræsentative
- Hele § 79- området blev drøftet på mødet den 9. december 2009 mellem direktionen i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og rådernes Forretningsudvalg, hvor direktionen gav tilsagn om, at rådene skal medvirke ved en kommende revision af de generelle retningslinjer på § 79 området, en revision man på baggrund af den konkrete sag mener må fremmes mest muligt. Der er ikke herudover yderligere bemærkninger til sagen.

Denne udtalelse er tiltrådt på et ekstraordinært møde i ældrerådernes Formandsgruppe i dag. Der henvises i øvrigt til de udtalelser, de enkelte ældreråd måtte fremkomme med.

På ældrerådernes vegne

Bent Johansen Annette Hellmann Formand Næstformand

4. Ældrerådet i Indre By

Udvikling af dagtilbud for ældre borgere Indre By.

Som udgangspunkt hilser vi fra Ældrerådet Indre By udviklingsplanen velkommen dog er der - som vi ser det - en række problemstillinger - primært omkring Aktivitetscentret Borgergades lukning.

Der er et akut behov for, at nuværende og fremtidige brugere 60 + - får et nyt aktivitetscenter i Indre by med min. de samme tilbud som brugerne har i dag - dette i forbindelse med at Sundhed – og Omsorgsforvaltningen har valgt at lukke Aktivitetscentret i Borgergade.

Status på aktivitetstilbud til 60 + Indre by.

Med lukningen af Aktivitetscentret Borgergade har kommunen med sin afgørelse skabt den problemstilling at ældre borgere i Indre by **ikke længere** har et åbent center hvor de kan komme og deltage i de forskellige tilbud som centret i Borgergade har tilbudt ældre medborgere 60 +

Problemet er blevet forstærket efter at det nu er kommet frem at fremtidige dagtilbud fra Sundhed – og Omsorgsforvaltningen - som udgangspunkt - alene omfatter 65 +

Side 5 af 28

Stadig flere ældre på 60 + oplever at de har brug for **et aktivitetscenter i deres nærhed** hvor de kan deltage i det sociale samvær og skabe sig et netværk ved at finde andre som er i samme situation.- og i den forbindelse deltage i de aktiviteter som centret tilbyder.

Den dag hvor man mister en færdighed – delvis eller helt – vil man naturligvis gerne fortsætte i centret og få den genoptræning og hjælp man har brug for og hvor man kender de øvrige brugere og personalet., man har ikke altid brug for at skulle visiteres – og slet ikke til et andet sted.

Som bruger er det væsentligt at kunne fortsætte det samme sted med de brugere og personale der kender en, og kender ens historie. Hvis man er hjemmeboende at så aktivitetscentret ligger i det lokalområde man er knyttet til.

Forslag til fremtidens Aktivitetscentre.

1. Et integreret aktivitetscenter med alle aktiviteter i samme center

Ældrerådet Indre By ser gerne at Sundheds og Omsorgsforvaltningen arbejder hen mod at der i lokalområdet - eksempelvis Indre by - etableres **et' integreret aktivitetscenter hvor alle borgere på 60 + kan komme når man har brug herfor.**

2. Alternativt – Aktivitetscentre på flere adresser i samme bydel.

I Sundheds og Omsorgsforvaltningens gennemarbejdede forslag fra 2008 - som blev drøftet med brugerne og Ældrerådet Indre By - **var planen at samtlige brugere i Borgergade kunne blive flyttet til Nybodergården**, en plan som både brugerne og Ældrerådet Indre By mente var en god løsning.

Men af årsager vi ikke er bekendt med blev planen aldrig ført ud i livet.

Ældrerådet Indre By mener stadig at lokalerne i Nybodergården ville være egnet til et aktivitetscenter for alle 60 +

Da Rosenborgcentret – Nybodergården og Senior Højskolen er liggende inde for en radius af få hundrede meter kunne løsningen også være at bydelens aktivitetscenter og dermed centrets tilbud

kunne ligge på flere adresser eksempelvis:

Rosenborgcentret – primært for borgere som visiteres

Nybodergården – for alle 60 + som ønsker at gøre brug af centrets tilbud – tilsvarende dem i Borgergade.

Senior Højskolen – for de brugere som vil gøre brug af Højskolens tilbud.

Vedr. flytning af Aktivitetscentret Borgergade til Rosenborgcentret.

Ældrerådet Indre By forventer naturligvis at blive inddraget i en dialog omkring hele flytningen af Aktivitetscentret i Borgergade.

Ud over ovenstående henviser vi i øvrigt til Indre By Lokaludvalgs hørings svar

**Med venlig hilsen,
Ældrerådet Indre By
Formand.
Ole Stoltenberg.**

5. Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde i Københavns Kommune

Det er godt at Københavns Kommune vil tage hånd om sine borgere og vil skabe tilbud, der gør det muligt at være aktiv hele livet. De frivillige organisationer vil gerne medvirke til at dette bliver muligt. Vi vil gerne minde om, at de frivillige udover § 79-klubberne består af mange andre små og store organisationer, der typisk er støttet af § 18-midler. Vores deltagelse må ikke være på bekostning af vores frihed og ret til selv at vælge, hvad vi vil tilbyde og på hvilke områder vi vil være med. Vi vil ikke direkte tænkes ind i planlægningen af aktiviteter, men vi vil gerne tilbyde tilbud og aktiviteter, som vi selv finder relevante og nødvendige. Dermed mener vi heller ikke, at der kan eller skal stilles krav til de frivillige organisationer om at vores tilbud skal være baseret på den nyeste viden om sociale relationer og betydningsfulde aktiviteter.

Vi bakker helt op om at se borgerne som aktive medspillere i eget og andres liv. Vi lægger vægt på princippet om, at der tages udgangspunkt i borgernes ønsker og ressourcer, og at borgerne gøres til aktive medspillere i tilrettelæggelsen af aktiviteterne. Vi lægger vægt på demokrati og medindflydelse, så tilbuddet er et sted, hvor man har lyst til at komme og ikke bare er et sted, man kommer fordi man ikke har andre muligheder.

Vi støtter helt op om ideen om, at dagcentrene og daghjemmene udvikles til lokale kompetencecentre for aktiviteter, sociale netværk og sundhed.

For at skabe mulighed for overgange mellem de enkelte tilbud er det nødvendigt, at de forskellige tilbud kender hinanden. Da dette ikke er noget, der sker af sig selv, skal der skabes platforme for møder mellem de forskellige tilbud, og disse møder skal faciliteres. Det er nødvendigt at tænke i formaliserede platforme med et vedvarende tidsperspektiv.

Vi vil meget gerne være med til at vidensdele og samarbejde, her finder vi det især vigtigt, at de kommunale tilbud (medarbejderne) får et større kendskab til os i den frivillige verden. Vi oplever, at der er mange fordomme og myter omkring os-og-dem. Vi er af den klare overbevisning, at vi sammen (kommunale og frivillige tilbud) kan give hele området et positivt løft mht. mulighederne for, at borgerne kan være aktive hele livet.

Her vil vi gerne henvise til erfaringerne fra Projekt Ældres Netværk, der bl.a. taler for nødvendigheden af at have nogle netværkskonsulenter, som kan understøtte samarbejdet og vidensdelingen mellem de forskellige aktører i feltet.

På Kontaktudvalgets vegne
Torben Larsen
formand for Kontaktudvalget

6. Kristeligt Studenter- Settlement

Høringssvaret afgives af forstander Johs. Bertelsen på vegne af Kristeligt Studenter-Settlement

Vi kan indledningsvis støtte de opstillede mål for aktivitetstilbuddene jvnfr. afsnit 3: Koncept for aktivitetstilbud.

Vi finder det også relevant at skabe en større sammenhæng mellem civilsamfundet og det offentlige i form af et tættere samarbejde mellem klubberne og de kommende aktivitetscentre.

Forbehold

Vi har dog en række forbehold vedr. konceptets realisering. Forbeholdene skal primært ses i sammenhæng med, at konceptet kun er beskrevet på et meget overordnet niveau, hvorfor det er vanskeligt at vurdere dets praktiske gennemførelse.

1. Det overordnede formål at tage udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og ressourcer kan kun støttes som positivt. Da et sådant mål imidlertid kræver afklaring og vejledning i forhold til borgerens behov, kan det frygtes, at der vil ske en stigende registrering af borgerne og i værste fald en matchning af borgerne i forskellige kategorier al efter deres fysiske og psykiske formåen. I hvert fald skal det undgås af det nuværende klubmiljø bliver præget af registrerende adgang gennem aktivitetscentre, ligesom det skal sikres, at den nødvendige registrering og visitering bliver så gennemskuelig som mulig for den enkelte borger.. Det omtalte COPM-redskab er måske gennemskueligt for den professionelle stab, men kan måske godt være en mystifikation for borgeren.
2. Vedr. 5. ”Organisering af aktivitetstilbud” ser det som udgangspunkt ud til, at det forudsættes, at der er tale om kommunale aktivitetscentre jvnfr: ”Udover at lederen af et aktivitetscenter skal sørge for sammenhæng mellem de forskellige kommunale tiltag omkring borger er det også vigtigt, at vedkommende er det bindende led mellem de kommunale og de frivillige tilbud” (S.10). Umiddelbart bør det ikke udelukkes, at et aktivitetscenter også kan drives af en selvejende eller privat organisation i samarbejde med kommunen. Det kan bl.a. have den fordel at der bliver en mere glidende overgang mellem aktivitetscentrets tilbud og klubtilbuddene. Endvidere kan en leder for en selvejende eller privat organisation have særlige kompetencer vedr. kendskab til og koordination af arbejdet i forhold til de frivillige klubber.
3. Vedr. 6 ”Samarbejde og koordination” fremgår det også , at det er lokalområdechefen, som skal stå for et forpligtigende samarbejdsforum. Dette er ikke nødvendigvis indlysende. Erfaringer fra bl.a. Projekt

Ældres Netværk under SOF viser, at i det omfang, det er muligt at skabe et ligeværdigt samarbejde mellem forvaltningen og de frivillige organisationer, udvikles der ejerskab, ansvarlighed og kreativitet fra begge sider. Det optimale ville derfor være en netværkskoordinator i hvert lokalområde, som kunne stå for formidlingen mellem de kommunale aktiviteter og de frivillige aktiviteter. Hvis ikke dette kan lade sig gøre, bør det være muligt, at der åbnes op for, at koordinatoropgaven forhandles på plads mellem samarbejdets partnere. I det hele taget er samarbejdet meget mangelfuldt beskrevet. Det er beskrevet som "forpligtigende", men der er ingen beskrivelse af økonomistyringen i samarbejdet. Hvis de frivillige klubber forpligtiges på kvalitetsudvikling, kompetenceudvikling, opfølgning på borgervisiteringer, evaluering m.m. må der også være afsat midler til dette udover de hidtidige klubmidler.

4. Vedr. 7 "Kompetenceudvikling" ønskes der "stærke faglige miljøer". Også her er det vigtigt at pointere, at kompetenceudviklingen bør være ligeværdig. De kommunale institutioner har deres faglige miljø og kultur og en tradition for, hvad ordet "faglighed" indebærer. På samme måde findes der blandt de frivillige klubber et særligt fagligt miljø og en kultur, som har en bestemt opfattelse af "faglighed". "De stærke faglige miljøer" må derfor forstås som en tredje form for faglighed, hvor der både trækkes på den kommunale faglighed og den frivillige faglighed. Og det skal selvfølgelig fastslås, at de frivillige klubber også fremover alene har ansættelses- og ledelsesret over de ansatte medarbejdere i klubberne.

7. Lene Stagil – medl. af Det centrale § 79 udvalg

1. Klub

Stort positiv at brugere i korte perioder kan få mulighed for kørsel efter alvorlig sygdom.

2. Det forebyggende tilbud

Jeg kan være bekymret over, at man som pensionist vil føle sig "som en sag".

Der nævnes rådgivning og vejledning.

Der nævnes en start samtale.

Der nævnes løbende dialog om "målet".

Hvad med den pensionist, som udelukkende har lyst til at hyggesnakke og ikke har lyst til at "gå efter et mål". Og som rent fysisk ikke kan benytte klub.

" Vil han / hun ikke blive "mistet"????????

Vil han / hun risikere at blive "forflyttet " til et klubtilbud med kørsel efter en periode????

Jeg frygter, at " scoren" socialt samvær kommer ud på et sidespor.

3. Vedligeholdende tilbud.

Igen kan " forløbets" formål bekymre mig.

Side 9 af 28

4. Ventetider.

Er lang ved henvendelse fra visitator. 20 hverdage er en måned før man kan starte. Det er formentlig ofte en grænse at overskride, når man skal starte et nyt sted. Derfor bør ventetiden være mindre.

LENE STAGIL

Aktivitetscentret V.O.C.

8. Amager Vest Lokaludvalg

Først og fremmest vil lokaludvalget takke for de materialer, der er blevet fremsendt i forbindelse med ovennævnte høring (Sagsnr.: 2010-50506, Dokumentnr.: 2010-216795).

Vi betragter de tilsendte materialer som et værdifuldt udgangspunkt for videreudviklingen af dagtilbud. Det glæder os, at konceptet tager udgangspunkt i brugertilfredshedsundersøgelsen og afspejler den ændrede efterspørgsel for aktiviteter blandt borgerne.

Der er vigtigt at understrege, at man med det nye koncept ”Aktiv hele livet” prøver at skabe et tilbud, der fremadrettet imødekommer både ønsker og behov hos den kommende ældrebeholdning, med stort fokus på aktiviteter og forebyggelse samt understøttelse af sociale relationer.

Som nævnt ser udvalget overordnet positivt på forslaget, dog har vi nogle spørgsmål, der – efter vores overbevisning - bør afklares i forbindelse med eventuel lancering af konceptet.

- I hele konceptet nævnes kun borgere, der tilhører gruppen 65+ år. Kan dem under 65 ikke fremover benytte sig af de tilbud, der ligger under §79, eksempelvis Daghøjskolerne, og lignende? Daghøjskolerne modtager for tiden både førtidspensionister og efterlønnere.
- Har man i konceptet haft for øje, at den gruppe borgere, der er i det nuværende dagcenterregi, måske mistes, idet krav og forventninger til borgernes ressourcer bliver for store?
- Vedrørende kompetencer: Er der taget højde for, at pædagoger, ergo-/fysioterapeuter og sygeplejersker er en dyrere løngruppe end det personale, som er ansat i øjeblikket? Følger der flere penge med?
- Vedrørende visitation: (vedligeholdende tilbud i hjemmet – for borgere, som ikke kan komme til aktivitetscenter). Det er vores indtryk, at der bliver mindre personale i dagtilbuddene i fremtiden. Hvordan skal dagtilbuddene kunne videreføre kvalitative faste grupper og tilbud, hvis medarbejderne skal til at have en udekørende funktion til borgere i hjemmet? Følger der flere personaleressourcer med?

På baggrund af de ovennævnte punkter vil lokaludvalget ønske Sundheds- og Omsorgsudvalget held og lykke med lanceringen af det nye forslag om videreudvikling af dagtilbud.

Med venlig hilsen,

Lars Rimfalk Jensen

Formand for Amager Vest Lokaludvalg

9. Brønshøj- Husum Lokaludvalg

Side 10 af 28

Brønshøj-Husum Lokaludvalg besluttede på sit møde i går den 22. april følgende svar på jeres henvendelse:

”Brønshøj-Husum Lokaludvalg er indenfor de givne rammer ikke i stand til at inddrage borgerne i høringen eller at udtale os meningsfuldt om forslaget. Lokaludvalget vil dog gerne inddrages igen, når der er udarbejdet noget mere konkret for Brønshøj-Husum”.

Med venlig hilsen

Kathrine Collin Hagan

Lokaludvalgssekretær

10. Nørrebro Lokaludvalg

Nørrebro Lokaludvalg synes overordnet, at aktivitetstilbud og vedligeholdende træning til borger i Københavns Kommune over 65 år er en god idé. Det er dog meget vigtigt, at det ikke går ind og erstatter den almene ældrepleje. Det skal i stedet være et supplement til det eksisterende.

Aktiviteterne skal placeres et sted, der er tilgængeligt for alle. Der bør tilrettelægges transport fra hjemmet til centrene (hvis man ikke er selvhjulpen), specielt i de tilfælde, hvor der er visiteringer.

Arbejdsgruppen er stærkt imod, at der er egenbetaling for aktivitetstilbud. Det skal være udgiftsneutralt, særligt når der er tale om svage indkomstgrupper som ældre på folkepension. De vedligeholdende tilbud om aktivitet skal desuden bevilliges, så længe der er behov – og ikke være tidsbegrænset til 3 måneder.

Derudover skal der gøre et større arbejde for at gøre borgerne opmærksomme på disse tilbud. Der er stadig en stor gruppe af borgere på Nørrebro, som ikke har adgang til Internet og mail og som har brug for information ad andre veje.

På vegne af Nørrebro Lokaludvalg

Kim Christensen

Formand

11. Ældresagen i København

Ældre Sagen i København har med interesse læst forslaget og kan tilslutte sig målet som beskrevet i det fremsendte koncept ” Aktiv hele livet ” som et nyt led i Kommunens ældrepolitik.

Det er specielt ønsket om at skabe et tilbud der fremadrettet imødekommer både ønsker og behov hos den kommende ældrebefolkning.

Det viser at Københavns kommune nu ser nødvendigheden for at ændre kommunens sundheds- og ældre politik og at man nu vil skabe et tilbud der imødekommer ønsker og behov hos den kommende ældrebefolkning, men selvfølgelig også kan komme den nutidige ældrebefolkning til gode.

Side 11 af 28

Der er ingen tvivl om at den kommende ældre befolkning vil stille helt andre krav til den kommunale service end ældrebefolkningen gør i dag.

Det er nødvendigt at skabe forhold der fremmer netværks skabende aktiviteter således at den enlige ensomme ældre kan få lyst til at komme ud og være med.

Det er væsentligt at medarbejderne i aktivitetscentrene får en grundig indføring i det at føre en startsamtale med borgeren og på den måde planlægge borgerens fremtid og at borgeren får de bedste muligheder for at få sine behov og interesser til gode set, som beskrevet i udkastet.

Indtil nu har der været en mur mellem de kommunale ansatte og de frivillige i ældreklubberne, det skyldes at den ene ikke ved hvad den anden laver, den mur skal fjernes og det kan kun ske ved bedre information mellem parterne, ligesom det er nødvendigt at de kommunalt ansatte ved hvad der foregår i Senior- og ældreklubber aktivitetscentre og i foreningslivet for at kunne rådgive rigtigt.

Derfor kan vi tilslutte os projektet " Aktiv hele livet " og vi håber at samarbejdet i fremtiden sker på et ligeværdigt grundlag.

Mogens Taarup
Formand for Ældre Sagen i København

12. Ældrerådet på Østerbro

Betragtninger i forbindelse med forslag om videreudvikling af dagtilbud i Københavns Kommune.

Ældrerådet Østerbro, har modtaget ovenstående og har i den forbindelse følgende bemærkninger.

Aktiv Hele Livet

Overskriften på konceptet antyder at der har været indblandet "formidlingskonsulenter".

Hvis man i stedet bruger overskriften "Et aktiv liv" tegner det fremad, og ikke, indtil nu, og fremad. Vi ved nemlig ikke noget om, hvor aktiv målgruppen har været.

Sagt på en mindre diplomatisk måde, overskriften er fjollet og misvisende.

Vi må dog skynde os at tilføje, at selve forklaringen på det nye koncept i notatet af 26.03.2010 er et virkeligt godt og brugbart forståelses-papir.

Citat

Side 12 af 28

"Målet med det nye koncept "Aktiv hele Livet" er at skabe et tilbud, der fremadrettet imødekommer både ønsker og behov hos den kommende, ældrebefolkning - og har stort fokus på aktivitet og forebyggelse samt understøttelse af sociale relationer."

Ældrerådet er løbende blevet orienteret og informeret igennem notater, redegørelser, undersøgelser, og konklusioner, om mange spændende og relevante ting, desværre har resultaterne ikke altid, for ikke at sige sjældent levet op til de flotte redegørelser.

Dette er tilsyneladende ikke tilfældet med dette koncept, allerede første gang vi stiftede bekendtskab med dette nye tiltag, (mødet den 15. maj 2009 på plejehjemmet Gammel Kloster) fornemmede vi, at både borgere og de udførende aktiv var inddraget i udarbejdelsen af disse planer.

Opdeling af borgerne i tre grupper

Denne opdeling synes hensigtsmæssigt rent arbejdsmæssigt, og så er det selvfølgelig et spørgsmål om skøn og vurderinger.

At man kun fokuserer på de borgere der bor i eget hjem virker også rimelig i denne sammenhæng.

Men det bekymrer os, at hovedregel for gruppe ET er, at de skal være selvtransporterende.

Som vi læser vejningen vil ingen opnå betalt transport, selv om dette skulle kunne lade sig gøre i helt specielle sager.

Der er (desværre) brugt mange flotte og svulstige ord og begreber:

Citat

"Konceptet repræsenterer et paradigmeskifte i indsatsen - fra at se borger som passiv modtager af hjælp - til at se borger som en ressource, der er en aktiv medspiller i sit eget og i andres liv."

Citat

"Det betyder, at aktivitetstilbuddet tager udgangspunkt i borgers livssituation samt ønsker og behov. I indsatsen er der fokus på at styrke borgers ressourcer, og at inddrage borger på forskellig vis. Tilbuddet er fleksibelt og gives der, hvor det giver mening for borger og på de tidspunkter, hvor vedkommendes ressourcer er de største. Indsatsen er vidensbaseret, koordineret og sammenhængende i forhold til de øvrige kommunale indsatsområder og de frivillige klubber og organisationers arbejde."

Ud fra det fremsendte materiale kan vi ikke vurdere, om der er dækning for

Side 13 af 28

ordene, og kunne i den forbindelse godt ønske os en noget mere neddæmpet stil, samtidig med at vi virkelig håber, at der er baggrund for ordene.

Udkast - Kvalitetsstandarder 2011 - Aktivitetscentre

Denne vejledning mener vi er et arbejdsredskab for de udførende ansatte, så det har vi taget til efterretning.

Venlig hilsen

Annette Hellmann/Torben Knud

Formand

13. Bispebjerg Lokaludvalg

Bispebjerg Lokaludvalg har med stor interesse gennemgået det nye koncept for aktivitetstilbud til ældre borgere i København 'Aktiv Hele Livet'. Lokaludvalget ser frem til oprettelse af nye aktivitetscentre i bydelen samt til de nye og forbedrede koordinations- og samarbejdsformer, som ligger i konceptet. Bispebjerg Lokaludvalgs vil dog opfordre til, at der bliver arbejdet videre med fire aspekter i konceptet:

- Sikkerhedsnettet under forskellige grupper af isolerede, udsatte, ensomme ældre borgere bør blive mere tætmasket.
- De frivillige klubber bør forpligtes til at være mere opsøgende og inkluderende overfor isolerede, ensomme ældre i det lokale område.
- Der skal sikres en demokratisk, gennemskelig og uvildig fordeling af §79-midler.
- Der skal skabes en bedre overgang fra klubtilbud til forebyggende tilbud.

Ensomme ældre

I Bispebjerg bydel findes forskellige grupper af ensomme, isolerede ældre, især ældre med etnisk minoritetsbaggrund og enlige mænd. For at styrke inddragelsen af ensomme, isolerede ældre i det nye aktivitetskoncept opfordrer Bispebjerg Lokaludvalg til:

- At isolerede og ensomme ældre borgere, der visiteres til tilbud i aktivitetscentret, *skal* tilbyde transport til centret, da mange ikke har overskud til selv at sørge for transporten. De vil således fortsat være isolerede i deres boliger.
- At der gives incitamenter til klubber til at opsøge og inddrage ensomme, isolerede ældre i klubbernes aktiviteter. Klubber, der modtager § 79-tilskud bør have en forpligtelse til at lave opsøgende og inkluderende aktiviteter i lokalområdet.

§-79 midler

Lokaludvalget har bemærket, at §79-midler fremover også skal bruges til forebyggende tilbud i de nye aktivitetscentre. Lokaludvalget ønsker i

Side 14 af 28

forbindelse at gøre opmærksom på:

- At der skal sikres tilstrækkelige ressourcer til aktiviteter i de lokale klubber, således at der er et aktivt, opsøgende og inkluderende klubtilbud til ældre borgere i lokalområderne.
- At det skal sikres, at systemet for fordeling af §79-midler er gennemskueligt, uvildigt og demokratisk.

Aktivitetscentre

Bispebjerg Lokaludvalg ønsker yderligere oplysninger om, hvordan placeringen af aktivitetscentre i bydelen specifikt og København generelt bliver besluttet. Det samme placeringen af de mindre enheder, der skal tilgodese bestemte grupper af ældres særlige behov for nærhed og tilgængelighed i tilbuddene. Her vil Lokaludvalget atter gøre opmærksom på behovene blandt bydelens grupper af blandt andre isolerede enlige ældre mænd og af isolerede ældre med etnisk minoritetsbaggrund.

Overgangen fra klub til forebyggende tilbud

Det foreslås i konceptet, at beslutningen om, hvornår en ældre skal overgå fra klubtilbud til et forebyggende tilbud på et aktivitetscenter afhænger af de øvrige klubmedlemmer. Lokaludvalget opfordrer til, at der arbejdes videre med det punkt. Hvis det nuværende forslag gennemføres, forekommer andre klubmedlemmer at have endog meget stor indflydelse på, hvilke tilbud en ældre borger skal have. Det kan skabe en stor grad af vilkårlighed og uensartethed i fordelingen af tilbud til ældre. Samtidig mener Lokaludvalget, at klubberne skal have en vis menneskelig forpligtelse til at tage hånd om en ældre, der gradvis har fået det dårligere, uden at klubmedlemmerne skal agere hjemmehjælpere for pågældende. Det bør således sikres, at ældre, der gradvist bliver dårligere men som føler sig trygge i et klubtilbud, kan fortsætte der, samtidig med at pågældende borger får den støtte og hjælp, som vedkommende reelt har behov for.

Afslutningsvis skal Bispebjerg Lokaludvalg opfordre til, at de lokale ældrerråd bliver repræsenteret i de nye forpligtende lokale samarbejdsfora. Vi ser frem til at følge den videre proces i forventning om, at de her fremførte kommentarer bliver indarbejdet i det endelige koncept.

Med venlig hilsen
Alex Heick
Formand
Bispebjerg Lokaludvalg

14. Frivilligt Forum

Frivilligt Forum er positive overfor ændringen af dagtilbuddene, således at de bedre svarer til de behov borgerne har. I den forbindelse noterer vi os resultaterne af brugerundersøgelserne, som klart viser, at en ændring og modernisering er ønskværdig.

Samarbejdet mellem kommunen og den frivillige verden er en vigtig forudsætning for, at udviklingsprojektet vil lykkes, og i den forbindelse anser vi det for vigtigt at sikre at overgangene mellem de tre aktivitetstilbud foregår på en hensigtsmæssig måde. Samspillet mellem aktivitetscentre og klubber skal styrkes gennem et bedre kendskab til hinanden og aftale om operationelle retningslinjer for samarbejdet. I den forbindelse er det vigtigt at anerkende de forskellige roller et kommunalt aktivitetstilbud og en frivillig klub har.

Side 15 af 28

Frivilligt Forum mener, at en udvikling af kendskabet til den frivillige verden blandt de kommunale medarbejdere på området vil have den største betydning, hvilket også kan medvirke til at se hele området som en helhed og ikke som skarpt adskilte enheder.

Med hensyn til organisering og kompetenceudvikling tilrådes det at inddrage de frivillige organisationer i implementeringen af konceptet så tidligt som muligt, således at forventninger og procedurer afstemmes mellem de organisationer, der skal deltage i det praktiske arbejde. Da implementeringen naturligvis sker lokalt og med reference til lokalområdechefen bør de konkrete retningslinjer – i respekt for projektets overordnede koncept – i videst muligt omfang aftales lokalt mellem de parter, der skal udføre arbejdet. Det er vigtigt for specielt de frivillige foreningers engagement at samarbejdet mellem kommune og frivillige foregår som et ligeværdigt samarbejde.

Med venlig hilsen
Torben Larsen
Sekretariatsleder

15. Amager Øst Lokaludvalg

Hermed fremsendes hørings svar vedr. ” Videreudvikling af dagtilbud til ældre”.

Hørings svaret er udarbejdet af Amager Øst Lokaludvalg og vedtaget på Lokaludvalgets ordinære møde, onsdag den 21. april 2010;

”Amager Øst Lokaludvalg ser positivt på konceptet ”Aktiv hele Livet”. Det skaber tilbud, der imødekommer de ældres ønsker og behov og har fokus på aktivitet og forebyggelse samt understøttelse af sociale relationer.

Vi ser også positivt på at Sundheds- og Omsorgsforvaltning, i tæt samarbejde med ressourcepersoner fra de fem lokalområders dagtilbud, kommunale samarbejdspartner, klubber og organisationer, har gennemført et udviklingsarbejde, som præsenteres i dette koncept for aktivitetstilbud, og at det retter sig primært mod hjemmeboende borgere, idet borgere på plejehjem i forvejen modtager tilbud om aktivitet og vedligeholdende træning.

Vi mener derfor at det er vigtigt, at udviklingen af fremtidens aktivitetstilbud skaber tilbud, der fremadrettet imødekommer både ønsker og behov hos den nuværende og kommende ældrebeholdning.

Endelig er der et ønske fra kommunen om, gennem omstilling og udvikling, at sikre en optimering af ressourcerne og en mere effektiv udnyttelse af kapaciteten, men dette må ikke blive på bekostning af nuværende velfungerende dagtilbud i Amager Øst.

Vi har for nærværende kun Aktivitetscenter ”Sløjfen” som kan dække dette behov her i bydelen, hvis de økonomiske og personalemæssige forudsætninger ændres radikalt.

Amager Øst Lokaludvalg ser derfor frem til en udbygning af § 79 dagklubberne/

Side 16 af 28

aktivitetscentre med de omtalte tilbud om aktiviteter og vedligeholdende træning for vores ældre”.

På lokaludvalgets vegne
Ole Pedersen
Lokaludvalgsformand

16. Ældremobiliseringen

Københavns Kommune har d.26. marts 2010 fremsendt ovennævnte til høring i Ældremobiliseringen med anmodning om eventuelle bemærkninger senest d. 26.april 2010.

Ældremobiliseringen har med interesse læst oplægget, men finder det noget ugenomsigtigt. Umiddelbart er det ikke gennemskueligt om ”Aktiv Hele Livet” tænkes at rette sig mod alle borgere over 65 år, eller alene vedrører personer, der skal visiteres til aktiviteterne. Generelt har Ældremobiliseringen imidlertid ingen kommentarer til de overordnede mål og hensigtserklæringer.

Der er dog alligevel to punkter, vi vil fremhæve i det fremsendte materiale.

”Startsamtaler” bør kun anvendes i forbindelse med visiterede tilbud. Hvis ”startsamtalerne” således alene retter sig mod de borgere, der skal visiteres til aktiviteter og træning i aktivitetscentrene, har Ældremobiliseringen ingen bemærkninger.

Vedr. ”det forpligtende samarbejdsforum” finder vi det uklart, hvilken funktion og kompetence et sådant reelt skal have, men umiddelbart synes det som om, at de frivillige tilbud bindes for tæt op på forvaltningsopgaverne, idet der bl.a. refereres til at ”samarbejdsforummet” får reference til lokalområdechefen.

Ældremobiliseringen ser gerne et samarbejde mellem den kommunale og den frivillige verden, men det skal være i gensidig forståelse og på ligeværdige vilkår.

Med venlig hilsen
Gitte E. Olsen
Sekretariatschef

17. Lokalområde Amager

I henhold til indstillingen til SOU vedr. aktivitetstilbud har Lokalområde Amager følgende fælles kommentarer. Kommentarerne er udarbejdet af de selvejende institutioner: Hørgården, Bomiparken, og Peder Lykke Centret:

Lokalområdet byder det nye konceptet for dagtilbud velkommen, da konceptet ”Aktiv hele livet” tager afsæt i borgernes ønsker og sundhedsfremme og forebyggelse. Det er visioner, som hænger fint sammen med den generelle udvikling i visionen ”Værdi for borgeren” og den udvikling, som er igangsat hen over Amager.

Det at aktivitetstilbuddet tilpasses borgernes livssituation, behov og ønsker og indsatsen har fokus på at styrke borgerens ressourcer, og således øges borgerens mulighed for at varetage egne behov og interesser, ser vi med stor tilfredshed på.

I det hele taget er det en yderst spændende udvikling med mange grundlæggende og

Side 17 af 28

understøttende værdier indbygget.

Vi har følgende kommentarer til materialet.

- Som det fremgår af konceptet, er der et ønske om, at en del af fremtidens medarbejdere i dagtilbuddene skal være uddannet eks. pædagoger, fysioterapeuter, ergoterapeuter m.fl. for at understøtte fagligheden, kvaliteten og udviklingen.
Hvordan tages der højde for at disse faggrupper ligger i højere lønklasser end de generelle ansættelser i dag?
Vores bekymring er at vi på den baggrund vil opnå færre ansatte og at der ikke nuanceres i forhold til at nogle medarbejdere kan have de ønskede faglige kompetencer fra andre uddannelser eller sammenhænge end de nævnte.
- Vi ønsker afklaring i forhold til hvorvidt der vil komme en normmæssig reduktion i forhold til målgruppen for § 86. Særlig hvis kravene til denne gruppe skærpes med afsæt i visionen "Værdi for borgeren". Vi er bekymrede, da denne store gruppe borgere er meget skrøbelige. De fungerer og udvikler "ansvar for eget liv" understøttet af medarbejdere, som sikrer de sociale relationer og meningsfulde aktiviteter.
- Vi savner overvejelser over åbningstiden i de nye aktivitetstilbud, også set i lyset af at især borgere til det vedligeholdende tilbud har svært ved at være i et tilbud i op til 6 timer. Vi ved af erfaring at de kan have behov for et mindre tilbud, som ½ dagstilbud (formiddag eller eftermiddag). Ressourcerne kunne også bedre udnyttes og flere kunne benytte tilbuddene.
- Side 12 i "Aktiv i hele livet" 2. afsnit - "Endelig tager budgetmodellen udgangspunkt i, at aktivitetscentrene i de fem lokalområder i fremtiden er selvstændige institutioner med egen ledelse". Denne del er noget uklar. Skal de eksisterende dagtilbud/aktivitetstilbud adskilles fra plejehjemmene? Det er vores opfattelse, at satellitter bør organiseres ledelsesmæssigt i "det hus", de er placeret. Påtænkes denne strukturændring skal bestyrelserne høres.
- Det er i budgetmodel ikke taget højde for de mange hjemmeboende borgere i de beskyttede boliger, som i dag benytter dagcentrene vederlagsfrit. Der er ikke taget stilling til at få ensartethed i forhold til de hjemmeboende og de hjemmeboende i beskyttede boliger. I dag er der meget stor uensartethed, nogle får et visiteret dagtilbud andre ikke. Med BUM budgetmodellen kan det økonomisk være umuligt, at opretholde serviceniveau for de ikke visiterede uden en egentlig fast kapacitets ramme til tilbuddet.
- Med hensyn til kørsel, er der ikke beskrivelse af trappekørsel, som nogle borgere har behov for. Det er vores anbefaling, at budget til trappekørsel holdes centralt i områdekontoret, og at tildeling af budget sker efter faktisk behov.

Der har været en generel utilfredshed i forhold til processen ved høringen. Ved udsending af høringsmaterialer om et så vigtigt emne, er det ikke i orden med en frist henover en påske, hvor fristen på den måde er forkortet.

Ovenstående er drøftet med bestyrelserne for de selvejende institutioner på Amager. En enkelt bestyrelse overvejer muligheden for at supplere dette fælles faglige svar ved at rette selvstændig henvendelse til forvaltningen eller Borgmesteren for at gøre opmærksom på de særlige forhold for selvejende institutioner og deres ret til selv at beslutte organisering.

18. Lokalområde Østerbro/Indre By

Konceptet ” Aktiv Hele Livet” har været diskuteret på ledermøde i lokalområdet Indre By – Østerbro.

Der fremkom følgende kommentarer, som er forsøgt samlet under overskrifterne

- Konceptet
- Kvalitetsstandarderne
- Visitationskriterierne

Konceptet:

Konceptet er rigtig godt, og det giver mulighed for udvikling af dagtilbuddene til de hjemmeboende i et omfang, vi ikke kender i dag.

Det er positivt, at der er fokus på et bredere tværfagligt tilbud med flere faglige kompetencer i centrene

Det er positivt, at der er fokus på at skabe brede tilbud med alle mulige aktiviteter, og det forudsætter et nærmere samarbejde i bydelen, som vil være meget positivt.

Der skal tages hensyn til de mest svækkede borgere, som i dag er på daghjem. Vi skal sikre, at der er relevante tilbud, samt trykke og skærmede rammer til dem.

Der er i dag en stor gruppe brugere af dagtilbud, som er afhængig af transport. Det er vigtigt, at der fremover bliver taget hensyn til denne udgift. Gruppen af svage ældre, der kommer i de nuværende dagtilbud, har behov for sundhedsfremmende og forebyggende/ vedligeholdende tilbud, og som er helt afhængig af transport.

Transport mellem de eventuelle differentierede tilbud i byen vil kræve øgede bevillinger, da den mulighed ikke findes i dag. Der vil være brugere under § 79, der også har behov for transport, hvis de skal deltage i aktiviteter et andet sted i bydelen.

På s.10 nederst nævnes dannelsen af et forpligtende samarbejdsforum. Kan defineringen uddybes?

På s. 12 nævnes at det bliver nødvendigt at supplere med faglige kompetencer. Det ønskes yderlig uddybet / konkretiseret, hvad der menes med et sundhedsfagligt kompetenceniveau, idet vi mener, at en fast sundhedsfaglig person kan medvirke til at sikre synergieffekten. Det er samtidig også en mulighed at Aktivitetscentre kan købe timer fra TC og evt. fra FCØ, til faglig sparring. Der er erfaringer i bydelen med at have en gruppe timelærer tilknyttet

Side 19 af 28

centret, som kan bidrage med aktiviteter, der passer til årstiden og til skiftende efterspørgsel. Det giver centrene øget fleksibilitet og kan løbende tilpasses borgernes ønsker.

Det bliver interessant at se den nye budgetmodel for aktivitetscentre, og hvor omfattende kompetenceudviklingen af medarbejderne bliver. Er der afsat midler til dette?

Med de nye krav er det svært at forestille sig, at der ikke kommer øgede ressourcer til området. Personalet bliver dyrere, og der skal bruges tid på samtaler og dokumentation, som ikke finder sted i dag.

Etablering af samarbejdsfora vil blive nødvendigt med henblik på inspiration, videndeling, og udnyttelse af hinandens kreative forslag. Når og hvis de forskellige enheder får forskellige specielle funktioner, der skal være til rådighed for alle, vil det kræve koordination og samarbejde.

Kvalitetsstandarderne:

Der er usikkerhed omkring tilbudene i fh.t. tidsbegrænsning eller ej.

I ”Aktiv hele livet, på s.5-6 står, at *Det forebyggende tilbud* og *Det vedligeholdende tilbud* ikke er tidsbegrænset.

I Forløbsbeskrivelsen, bilag 4 s.3 står, at *Det vedligeholdende tilbud* bevilliges i op til et år.

I Kvalitetsstandarder for 2011, bilag 2 s.5 står at *Det vedligeholdende tilbud* kan bevilges så længe der er behov, og at *Det visiterede tilbud* er tidsbegrænset til tre måneder.

Visitation til dele af dagtilbud:

Det er positivt at der skal visiteres og formuleres mål for indsatsen i dagtilbuddene.

Det er positivt at indsatsen og udviklingen for den enkelte borger skal dokumenteres. Det er vigtigt, at dokumentationen sikre sammenhæng med hjemmeplejen, eftersom personalet i hjemmeplejen skal følge op på målene for borgerne.

I § 79 klubberne skal frivillighed bibeholdes, og der skal ikke dokumenteres for borgere, der opholder sig i centrene under denne paragraf.

Et mere pædagogisk styret mix mellem borgere visiteret under § 86 og § 79 kan ses som en fordel, da man på den måde kan udnytte § 79 ernes overskud til en afsmittende effekt (ældre hjælper ældre).

Hvis en visitation til et § 86 ophold ikke kan foretages, men ender med en henvisning til § 79, er det godt, at borgeren kan forblive i centret. Det samme kan ske efter en ”prøvetid” i centret og kan gå begge veje.(ligesom i dag). Alt dette vil kræve et tættere samarbejde med visitationen end i dag.

Side 20 af 28

Samarbejdsfora bør etableres lokalt.

19. Kgs. Enghave Lokaludvalg

Kgs. Enghave Lokaludvalgs Socialudvalg har behandlet høringsmaterialet vedr. videreudvikling af dagtilbud og ser positivt på forslaget ”Aktiv hele livet”.

I Kgs. Enghave er der mange potentielle brugere til et aktivitetscenter og det er derfor et stort ønske, at der inden for en overskuelig tid bliver opført et sådan i vores bydel også.

Grundet den korte høringsperiode, har det ikke været muligt at behandle høringen på et lokaludvalgsmøde og det endelige høringssvar kan således først indsendes efter Lokaludvalgsmødet d. 6. maj.

Med venlig hilsen
Joan Røge
Formand

20. Vanløse Lokaludvalg

Vanløse Lokaludvalg har 26. marts 2010 modtaget forslag om videreudvikling af dagtilbud i høring. Vanløse Lokaludvalg takker for denne mulighed for at komme med kommentarer.

Indledningsvist vil lokaludvalget gerne beklage den korte frist for høringen, som har gjort det vanskeligt at lave en høringsproces lokalt, der inddrager borgerne, ikke mindst i et tilfælde som dette hvor mange af de berørte borgere ikke er mennesker med daglig adgang til internet.

Vedr. dagtilbud:

- Vanløse Lokaludvalg hilsner med tilfredshed, at der nu er taget initiativ til en modernisering af de tilbud, der hidtil har været på dette område.
- Vanløse Lokaludvalg er bekendt med at den demografiske udvikling, alt andet lige, medfører en mindre søgning til pladserne i området, men har den klare opfattelse at der herudover i de senere år øjensynligt fra forvaltningens side har været en vigende interesse for at få fyldt de eksisterende pladser op, og ser dette som en væsentlig baggrund for den foreslående besparelse som følge af en manglende udnyttelse af den eksisterende kapacitet.
- da de nye aktivitetscentre skal danne udgangspunkt for den videre udvikling på området, har det stor interesse at kende disse centres adresser, hvilket ikke fremgår af materialet.

Vedr. § 79-området

- Det er tilkendegivet af forvaltningen, at §-79 området ikke er berørt af ændringerne på dagtilbudsområdet, men Vanløse Lokaludvalg kan konstatere at dette område ikke desto mindre indtager en central rolle i sagsbeskrivelsen.
- Det fremgår, at aktivitetscentrene skal kunne henvise til de klubber m.v., der får tilskud efter §79, men tilbudene i lokalområderne til de ældre er langt mere mangfoldige end de relativt få klubber m.v. der får tilskud efter §79, hvorfor Vanløse Lokaludvalg forventer at centrene også har et bredt kendskab til disse.
- Opmærksomheden henledes på, at det fra kommunens side er en betingelse, at er kræves kontingentbetaling ved medlemskab af en klub, og den betingelse må en ”henvist” borger være indstillet på at opfylde, såfremt man ønsker at deltage i den

Side 21 af 28

konkrete klubs tilbud.

- Klubberne har hidtil udelukkende bestået af medlemmer, der helt objektivt og ud fra lokalkendskab m.v. har valgt at melde sig ind i en klub, og der vil med ”henviste” medlemmer være en risiko for at den harmoni, der hidtil har været i en klub ikke længere vil være til stede i samme omfang som nu.
- Såfremt en klub skal være forpligtet til at tage ”henviste” borgere må det fremgå af det materiale, der foreligger omkring ansøgninger og betingelser vedr. tilskud til etablering af klubber m.v.
- Vanløse Lokaludvalg har fået kendskab til sammensætning af de lokale udvalg – bestående af repræsentanter for klubberne i lokalområdet som eksisterer på området, og mener der i høj grad er brug for en demokratisering, ligesom disse udvalg skal være langt mere repræsentative.
- Hele §-79 området og en revision af samme er en opgave som Vanløse Lokaludvalg gerne vil bidrage til.

Med venlig hilsen

Bent Christensen

Formand, Vanløse Lokaludvalg

21. Folkesundhed København

vi har læst oplægget med stor interesse og finder, at det er et godt bud på sammentænkning og nytænkning inden for kommunens tilbud om aktivitet og forebyggelse.

Konceptet understøtter sammenhæng og synergi mellem de ældrerettede klub-, aktivitets- og forebyggelsestilbud og kan blive en stærk lokal platform for udvikling af nye tilbud, der matcher nutidens ældrebefolkning. En utilsigtet ulempe kan være, at en gruppe borgere 'klientgøres' og knyttes tættere til en kommunal institution frem for at forblive i frivilligt regi, men det har I formentlig forholdt jer til.

Det forekommer stadig at være en udfordring, hvordan transport kan tildeles mere fleksibelt, så det også tilgodeser fx ældre, der ønsker at gå til vedligeholdende træning i form af nærgymnastik, men har svært ved at transportere sig derhen.

De forebyggende medarbejdere er oplagte nøglepersoner i udvikling af borgerrettede, gruppe- og lokalområdebaserede sundhedsfremmende og forebyggende tilbud. Dog kendes budgettet endnu ikke endeligt, og derfor ligger arbejdet med en ny strategi indtil videre stille, herunder den konkrete planlægning af tilbudet. Det er derfor vanskeligt at sige, om der er ressourcer nok til, at de forebyggende medarbejdere kan varetage andre opgaver.

22. Lokalområde Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby

Høringsmaterialet har været videresendt til enhedslederne i lokalområdet.

Lokalområdekantoret har modtaget kommentarer fra Plejecenteret Solterrasserne, hvor der er dagtilbud til ældre blinde borgere, Hermann Koch Gårdens daghjem, samt Dagcenter Tingstedet. Dette høringssvar baserer sig således primært på kommentarer fra ledere og medarbejdere, der har erfaring med dagtilbud til ældre borgere.

Generelt

Generelt er der positive forventninger til det nye aktivitetskoncept. Der bruges ord som ”spændende”, ”udfordrende”, og ”vi ser frem til at være med til at implementere og løbende videreudvikle...”

Det fremhæves som ”det helt rigtige”, at konceptet tager udgangspunkt i en bred forståelse af begrebet Betydningsfuld Aktivitet, og at der lægges op til tværgående samarbejde og videndeling.

De overordnede mål med konceptet, hvor det individuelle er i fokus i forhold til aktiviteterne og forebyggelse samt understøttelse af sociale relationer, med det formål at skabe et aktivt liv, fremhæves ligeledes som noget meget centralt.

Vedr. målgrupper og organisering

Der opfordres til at de forholdsvis få borgere, der er tilbage i beskyttede boliger, også får mulighed for at kunne visiteres til dagtilbud. Det er i en begrænset tid, dette botilbud eksisterer. Det er en overset gruppe, der har behov for samme typer aktivitetstilbud som hjemmeboende, og hvor der ikke er mulighed for at tilbyde dem den individuelle aktiverende og forebyggende del, som konceptet for aktivitetstilbud lægger op til.

Konceptet lægger op til, at det forebyggende og vedligeholdende tilbud kan være beliggende på et plejecenter. Vi vil derfor opfordre til, at der i det videre arbejde med at udfolde dagtilbudskonceptet, udvikles og beskrives rammer for samspillet mellem aktivitetstilbud til de borgere, der bor i plejecenteret, og de borgere, der bor udenfor plejecenteret. Der er behov for at fokusere på, hvorledes plejehjemsbeboerne får mulighed for at nyde godt af nogle af de aktiviteter, der foregår i huset, og som mange af dem vil have stor glæde af.

Vi forudser, at de borgere der i dag er visiteret til daghjem, fremover vil blive visiteret til vedligeholdende tilbud. Erfaringen er, at dette generelt er en svækket gruppe. Selv med en målrettet, forebyggende indsats vil det ikke altid være muligt at forbedre funktionsniveauet væsentligt. Disse borgere kan alligevel fortsat have et stort behov for socialt samvær og forebyggende indsats.

Vi nævner dette, fordi teksten vedr. ”Ydelsens omfang, varighed og sted” i udkastet til Forløbsbeskrivelser, side 3, kan tolkes, som om det vedligeholdende tilbud kun kan bevilliges i op til et år. Det fremgår dog af notatet ”Aktiv Hele Livet”, at det vedligeholdende tilbud i et aktivitetscenter ikke er tidsbegrænset. Derfor kan teksten f.eks. ændres til: ”...et år ad gangen, hvorefter borgeren skal revisiteres.”

Vi hilser velkomment, at den faglige indsats på aktivitetscentrene fremadrettet dokumenteres i KOS. Vi opfatter dokumentationen som et redskab, der både vil understøtte den individuelle, borgerrettede indsats, og

Side 23 af 28

vil styrke sammenhængen og helheden i den kommunale indsats. Dog gøres opmærksom på behovet for, at dokumentationskravet understøttes af tilbud om undervisning til medarbejderne vedr. dokumentation. Det forudses, at dokumentation bliver en ressourcekrævende opgave.

Vedr. ældre blinde og svagsynede borgeres behov for specialiseret dagtilbud

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens specialiserede tilbud til ældre blinde og svagsynede borgere omfatter p.t. dagtilbud, beskyttet botilbud samt plejeboliger. Vi forudsætter et behov for at specialen, blinde og svagsynede, fremadrettet har et selvstændigt aktivitetscenter, der rummer såvel det forebyggende tilbud som det vedligeholdende tilbud.

23. Pensionisternes Samvirke

Københavns Kommune har d.26. marts 2010 fremsendt ovennævnte til høring med anmodning om eventuelle bemærkninger senest d. 26.april 2010.

Vi har med interesse læst oplægget, og jeg kan som g.d. meddelt pr. tlf. bekræfte, at Pensionisternes Samvirke tilslutter sig de vurderinger og betragtninger, der gives udtryk for i det af Ældremobiliseringen indsendte høringssvar.

Med venlig hilsen

PENSIONISTERNES SAMVIRKE

Nils Wonge
Daglig leder

24. Lokalområde Bispebjerg/Nørrebro

Nærværende tilbagemeldinger fra Lokalområde Bispebjerg/Nørrebro er udarbejdet på baggrund af det fremsendte høringsmateriale fra projektgruppen DTA. Materialet har været udsendt til den samlede ledergruppe i lokalområdet.

Fra Visitationen:

Bilag 1 Koncept- Aktiv hele livet

- side 8 er der beskrevet visitationskriterier. Disse er dog ikke helt uddybende. Hvis de skal beskrives, bør det være beskrevet som på side 2 i udkastet til visitationskriterierne hvor der er tekst efter tabellen:

Borger **skal** score 3 i funktionsområdet Aktivitet (5) eller Socialt samvær og netværk (6). Derudover skal borger score 3 i enten funktionsområdet Mobilitet (3) eller Mental/psykisk tilstand (7)

Borger **skal** score 3 i funktionsområdet Aktivitet(5) eller Socialt samvær og netværk (6). Derudover skal borger score 4 i enten funktionsområdet Mobilitet (3) eller Mental/

Side 24 af 28
psykisk tilstand (7).

Bilag 2 Udkast til Kvalitetsstandarder 2010 (dette er de borgerrettede kvalitetsstandarder)

- På side 3-4 og 5 bør fremgå, hvortil borgers henvendelse/anmodning skal ske

Borgere der er visiteret til et tidsbegrænset vedligeholdende forløb i eget hjem fortsætter aktiviteterne med hjælp fra hjemmeplejen.

- Dette fremgår i de fleste af bilagene.
- Men følgende er vigtige områder, der skal være taget stilling til:
  - at økonomien afklares
  - der skal oprettes ny aktivitetsbaseret hjemmeplejeydelse
  - der skal udarbejdes kriterier for ydelsen ved hjemmeplejen
  - der skal tages stilling til om ydelsen skal være tidsafgrænset eller varig.
- bilagene bør efter ovenstående afklaring, konsekvensrettes

Fra hjemmeplejen Nørrebro:

Træning i hjemmet:

- Der er ikke beskrevet rammer for den daglig / ugentlige tid
- Der er brug for stillingtagen til om medarbejderne i hjemmeplejen generelt skal kompetenceudvikles. Eller forestiller man sig at medarbejdere med andre kompetencer end de plejemæssige, skal ansættes i hjemmeplejen?
- Generelt kompetenceløft til sosu.hjælperne i hjemmeplejen
- tæt samarbejde med terapeuterne Og et i aktivitetscentret specifikt i forhold til den enkelte borger.

Lokalområdekantoret:

I forhold til det overordnede notat, beskrives det nye koncept meget bredt og med et stærkt fokus på sociale relationer og netværksdannelse. I forhold til de underordnede og mere specifikke notater for konceptet – kommer tilbuddet i høj grad til at fremstå som et behandlingstilbud frem for et tilbud om aktiviteter og socialt samvær.

Masser af forskning peger på, at socialt samvær og netværksdannelse medfører bedre livskvalitet. Med en bedre livskvalitet følger også overskud til nye aktiviteter som eks. Kunne være fysisk udfoldelse. I det nye koncept fremstilles træning som et ligeværdigt (og muligvis en smule fremhævet) parameter for opnåelse af et godt ældreliv. En vinkel der kan komme til at betyde fravælgelse af tilbuddet i stedet for tilvalg.

Borgerrettede kvalitetsstandarder:

Side 25 af 28

Konceptet for de borgerrettede kvalitetsstandarder ligger ikke indenfor den samme brug af retorik, som der eksempelvis se i

Kvalitetsstandarder 209 – Tilbud til Ældre. Konceptet for DTA bør tilrettes således der tales et enslydende sprog til borgerne.

I et borgerrettet kommunikationsmateriale bør teksten ikke fremstå som lovgivning og paragraffer, men i stedet være beskrivende tekst, som fortæller borgeren hvad tilbuddet går ud på (se eks. s. 3). At anvende lovtæst med tekst som: *...særlige sociale problemer* kan virke særdeles stødende for læseren.

Vi hæfter os også ved at tilbud til ældre borgere i den nuværende tekst primært er lig med træningsbaseret aktiviteter.

Obs. anvendelse af værdibaseret ord, som kan tolkes modsatrettet end det der var formålet (s. 1 ...et anstændigt liv på egne præmisser).
Hvem sætter rammen for et anstændigt liv?

Obs. at begreber som sundhedsfremme, forebyggende tilbud, vedligeholdende træning(s.1), sociale relationer (s. 6) ikke nødvendigvis er almen viden for den ældre borger.

Hvad kan et aktivitetscenter tilbyde?: første sætning peger primært henimod den tunge borgergruppe (nuværende daghjemsgæster). Vedligeholdende træning, pleje & omsorg appellerer ikke direkte til den mere ressource stærke borger.

Obs. at konceptet ligger mere op til et behandlingstilbud frem for et tilbud om aktiviteter uanset om der skelnes til det der benævnes Forebyggende eller vedligeholdende.

Udkast til forløbsbeskrivelse:

Overskrift *Forebyggende tilbud om aktivitet og træning* – ikke en grammatisk korrekt sætning.

Såfremt formålet skal være målbart (effekt mål) bør der skelnes til de værdibaserede parametre som der opstilles i teksten: det gode, det sunde og det lange liv. Hvordan skal sådanne parametre måles?

Målgruppe – obs. igen anvendelse af begreber som anstændigt liv – hvem sætter rammen for anstændigheden?

Kompetencekrav til medarbejdere:

Det synes bemærkelsesværdigt, at screening, analyse og vurderingskompetencer fremhæves som nævneværdige kompetencer i et aktivitetstilbud. Igen ledes tanken mere hen på behandling frem for et tilbud om sociale aktiviteter.

Kompetencer som skal løfte opgaver indenfor de nævnte visitationskriterier som socialt samvær og **netværk** bør fremgå tydeligere.

Evalueringsamtale

Med anvendelse af begreb som evaluering – peger tilbuddet igen mere i retning af behandling, særligt når der tales om afdækning af borgernes funktionsevner.

25. Christianshavns Lokaludvalg

Sundhedsforvaltningen har den 26. marts 2010 sendt et forslag om videreudvikling af dagtilbud i høring med svarfrist den 26. april 2010. Christianshavns Lokaludvalg har fået fristforlængelse til den 29. april.

Lokaludvalgets holdning

Lokaludvalget har noteret sig,

- at målgruppen for projektet "Videreudvikling af dagtilbud" er borgere + 65, herunder typisk personer, der udfører aktiviteter og træning med let til moderat støtte eller personer, der udfører aktiviteter og vedligeholdende træning med omfattende støtte, jvf. Servicelov § 79 og § 86
- at aktivitetstilbuddene fremadrettet vil tage udgangspunkt i borgers livssituation, ønsker og behov
- at der i indsatsen er fokus på at styrke borgernes ressourcer via aktivitet, forebyggelse og understøttelse af sociale relationer samt på at inddrage borger på forskellig vis
- at tilbuddet er fleksibelt og gives der, hvor det giver mening for borgeren og på de tidspunkter, hvor borgerens ressourcer er de største
- at indsatsen er videnbaseret, koordineret og sammenhængende i forhold til de øvrige kommunale indsatsområder og de frivillige klubber og organisationers arbejde
- at de nuværende dagcentre og daghjem udvikles til lokalområdernes kompetencecentre for aktiviteter, sociale netværk og sundhed (= fremtidens aktivitetscentre)
- at der vil være mulighed for at man i nærområderne har mindre enheder, der tilgodeser bestemte borgergrupper i forhold til tilgængelighed og nærhed

Lokaludvalget har nogle bemærkninger til det forelagte materiale:

1. Lokaludvalget finder det betænkeligt, at de forebyggende tilbud og de vedligeholdende tilbud findes under samme tag, idet lokaludvalget er usikker på om det er realistisk, at personer, der udfører aktiviteter og træning med let til moderat støtte vil opsøge steder, der også er rettet mod borgere, der udfører aktiviteter og vedligeholdende træning med omfattende støtte
2. Lokaludvalget er tvivlende på, om hjemmeplejen vil kunne tage over efter 3 måneders vedligeholdende træning i hjemmet indenfor de forskellige typer af aktiviteter og ydelser, herunder inden for kategorierne 'kendte aktiviteter', 'nye færdigheder' samt 'vedligeholdende træning'
3. Alderskriteriet bør blødes op, sådan at tilbuddene også omfatter f.eks. efterlønnere og andre personer trådt ud af arbejdsmarkedet, idet lokaludvalget ellers ser en risiko for at disse grupper tabes

Side 27 af 28

4. Ældre personer er individuelle personer med individuelle interesser og behov, hvorfor det kan virke lidt skræmmende, at borgerne alene opdeles/sorteres ud fra deres fysiske funktionsevne
5. Ved selvhjulpne personer, der blot har behov for aktivitetscentrets rammer og muligheder, ser lokaludvalget gerne, at det ikke er noget krav men alene et tilbud/en mulighed med en årlig vurdering af om borgeren modtager det rette tilbud med udgangspunkt i borgerens ressourcer og behov
6. Det fremgår ikke af oplægget, hvordan forskellige handicapgrupper, herunder f.eks. de kommunikationshandicappede, håndteres
7. Det fremgår ikke af oplægget, hvor de forskellige aktivitetscentre forventes etableret, hvorfor lokaludvalget skal pege på afstandskriteriet, herunder betydningen af tilbud i nærområdet, hvor også de sociale relationer typisk haves
8. Ud over aktiviteter i aktivitetscentrene ser lokaludvalget også gerne, at der er mulighed for, at +65 og efterlønnere får adgang til f.eks. fitnesscentre i dagtimerne for beskedne midler for at kunne udøve forebyggende træning

Borgerdialog

Sagen tages op i lokaludvalgets månedlige borgermøde den 5. maj 2010. Høringssvaret suppleres med et notat med eventuelle kommentarer fra borgermødet.

Med venlig hilsen

Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab.

26. Vesterbro Lokaludvalg

Høringsmaterialet har været debatteret på møde i Vesterbro Lokaludvalg den 22. april 2010.

Vesterbro Lokaludvalg finder det positivt, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ønsker at skabe dagtilbud, der fremadrettet imødekommer både ønsker og behov hos den kommende ældre befolkning. Lokaludvalget bifalder ligeledes at der sættes fokus på aktivitet og forebyggelse, samt understøttelse af sociale relationer.

Vesterbro Lokaludvalg har dog også været i dialog med Vesterbro Ælde­reråd og er betænkelige ved de forhold, som Ælde­rerådene anfører i deres høringssvar. Det gælder besparelser i forhold til den manglende udnyttelse af kapaciteten. Men det gælder især de mange forhold som Ælde­rerådene anfører vedr. § 79 området. Vesterbro Lokaludvalg tilslutter sig denne bekymring og ser frem til at høre Sundheds- og Omsorgsforvaltningens svar på disse forhold.

Vesterbro Lokaludvalg vil sammen med plejeinstitutioner og ælde­reråd følge den konkrete udformning af fremtidens dagtilbud på Vesterbro.

Med venlig hilsen

Side 28 af 28

P.v.a. Vesterbro Lokaludvalg

Jens Johansen

Fmd. Social- og Sundhedsudvalget